

НА ШТАНДУ београдске „Просвете” – на Сајму књига – појавила се једна несвакидашња песничка књига.

Владимир Кршљанин је сам сабрао у један том све своје највредније песме (објављене у три раније збирке), додавши им и препеве (раније необјављиване) више латиноамеричких, британских и руских песника, од Пабла Неруде до Арсенија Тарковског.

Тај за будућност и овог аутора референтни једнотомник објављен је под насловом „РЕКА ЉУБАВИ” и има 280 страна.

Ликовну опрему књиге урадио је познати дизајнер Љев Рјадченко.

Кршљанин је неким познатији по свом неуморном јавном, политичком и дипломатском ангажовању, а неким и по плодном, у младости, научном раду у области астрофизике. Ипак, о њему као песнику записано је и ово:

Оскар Давичо: „То је величанствена поезија о чежњи.”

Љубивоје Ршумовић: „Писање историје нашег сна прерасло је у писање историје општег Сна.”

Милорад Р. Блечић: „Има песама које се могу уврстити у оно најбоље, најсавременије и најлепше што се сада уопште ствара у српској поезији.”

За књигу „РЕКА ЉУБАВИ” Владимир Кршљанина поговор је написао познати песник, политички емигрант из Туђманове Хрватске, Горан Бабић.

Преносимо тај текст овде у целини.

Горан Бабић: Љубав као искра живота

„ЈЕДНА већ давна моја пјесма („Лубеница“) почиње стиховима:

„Све јест поезија

или то може бити.“

Нисам теоретичар књижевности па не знам колико се горњи (стиховни) исказ уклапа у књижевне каноне (у тзв. норму), али и данас држим да у умјетности пјесништва постоји оно изрециво и оно неизрециво, те да ни једно ни друго не може претендирати на апсолутну власт, па ни на супремацију. Овој тези иде у прилог с једне стране чињеница да се поетски језик кроз стољећа и миленије свакако мијењао, али с друге стране и да је кроз све то вријеме поезија (као отклон од стварности) п/остајала иста.

Шта ћемо, напokon, са тзв. визуалном поезијом, графичком, компјутерском, шта са сигнализмом, надреализмом, формализмом итд, шта са бројним и безбројним покушајима да се изнађе нови језик, који би замијенио све бивше? Зар само дилема око везаног и слободног стиха није потрајала малтене вијек и више? Шта са неартикулисаним говором, током свијести, такозваним аутоматским писмом, шта са УРЛИКОМ?!

Ово што сам претходно исписао увелике се тиче и књиге Владимира Кршљанина, мог старог знанца, који је под насловом „Река љубави“ сабрао своје стихове и властите препеве пјесама већег броја страних пјесника, од Неруде до Тарковског.

Одмах да укажем на занимљив парадокс. За разлику од већине аутора, који (премда по професији нису астрономи) своју пажњу и знатижељу усмјеравају звјезданом небу и његовим феноменима, Кршљанин (који јесте астроном) предмет свог пјесничког интереса налази на земљи, у реалности овог свијета, у његовим чудесима. Некоћ давно, у младости, писао је он и о далеким галаксијама (попратио сам прије коју деценију краћим пригодним текстом и његову сторију о Еридану), али сад кад смо оматорили (а из свемира нам ништа није пришло) његова се пажња усмјерила на ово што нас посредно или непосредно окружује.

Шта тражи, дакле, један астроном на Земљи? Судећи по пјесмама, њиховим темама и актерима, расположењу и атмосфери, овај зналац космичких релација у нашем мајушном простору првенствено тражи (и налази) љубав па је дотична именица стога приспјела и у наслов књиге.

Збирка поштује становити хронолошки ред те свој примарни интерес (дакле љубав) прати од младих дана, кад се она по природи ствари код сваког живог бића и јавља. Аутор данас додуше више није у првој

младости, кад је писање / пјевање о љубавним темама (романтичари би рекли јадима) нешто нормално, али он воли да изненади свог читаоца, па као звјездозанац пише о профаним овоземаљским стварима, а као матор љубавник о младалачким заносима и треперењима душе и тијела.

Ранији (претходни) рецензенти Кршљаниновог пјесништва (редом Давичо, Ршумовић, Блечић, Маринковићева и Мирковић) бавили су се различитим аспектима појединих фрагмената ове књиге, дочим мене занима тек један, онај средишњи мотив – љубав као таква, која на многоструке начине прожима, рекао бих, готово сваки стих, од почетка до краја. Додуше, из различитих збирки се ипак не може са сигурношћу сазнати је ли овом трубадуру муза била једна једина женска душа, нека врста животне опсесије, као код Хелдерлина или Дон Кихота, али оно што јест непромјенљиво – јест љубав сама.

У стварном, у реалном животу Влада Кршљанин је биће револуције и он би да мијења овај несавршени и неправедни поредак на земљи, али у поезији он је биће љубави, божанства над божанствима. Говори ли из тога (можда несвјесно?) сам нагон за одржавањем живота, у људској врсти прикривен плаштом поезије, или пјесник намјерно отклања сваки обзир те у средиште (свог) свемира ставља љубав као врховно начело?

Било како било, пред собом имамо покушај да се расправља о битном, да се форма потисне у други план, а да у средиште читаочеве пажње допре оно суштинско, љубав која је у темељу сваког живота, једини начин да се живо супротстави мртвом.

Аутор је (кроз препјеве и властите стихове) мијењао језике, крајеве, предјеле и људе, показујући и на тај начин да је цивилизација једна и јединствена, од памтивијека до данас. У његовом преводилачком послу мијењају се континенти и времена, расположења, судбине и нагони, али кроз све провејава оно што је Шолохов сабрао у наслову своје чувене књиге – човјекова судбина. Она, наиме, једина одлучује у спору између форме и садржаја, а Кршљанинова поезија се досљедно држи љубави, дакле садржаја”.